

Nový zákon o státních zaměstnancích 2026

Kompletní průvodce novou
architekturou a pravidly
státní správy.

SENÁT

PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Původní stav

Samostatný, rigidní
„služební poměr“
(Zákon č. 234/2014 Sb.).

Oddělený režim od
běžného trhu práce.

Účinnost: 1. listopadu 2026

Základní princip:
Služba veřejnosti založená
na odbornosti a loajalitě
k ústavnímu pořádku.

Nový stav 2026

Právní poměry se
primárně řídí standardním
Zákoníkem práce.

**Zákon o státních
zaměstnancích** definuje
pouze nezbytné
odchylky.

Cíl: Efektivita,
hospodárnost, flexibilita
a striktní depolitizace.

Kdo spadá pod nový zákon?

Ekosystém úřadů

Zóna výjimek

Jádro

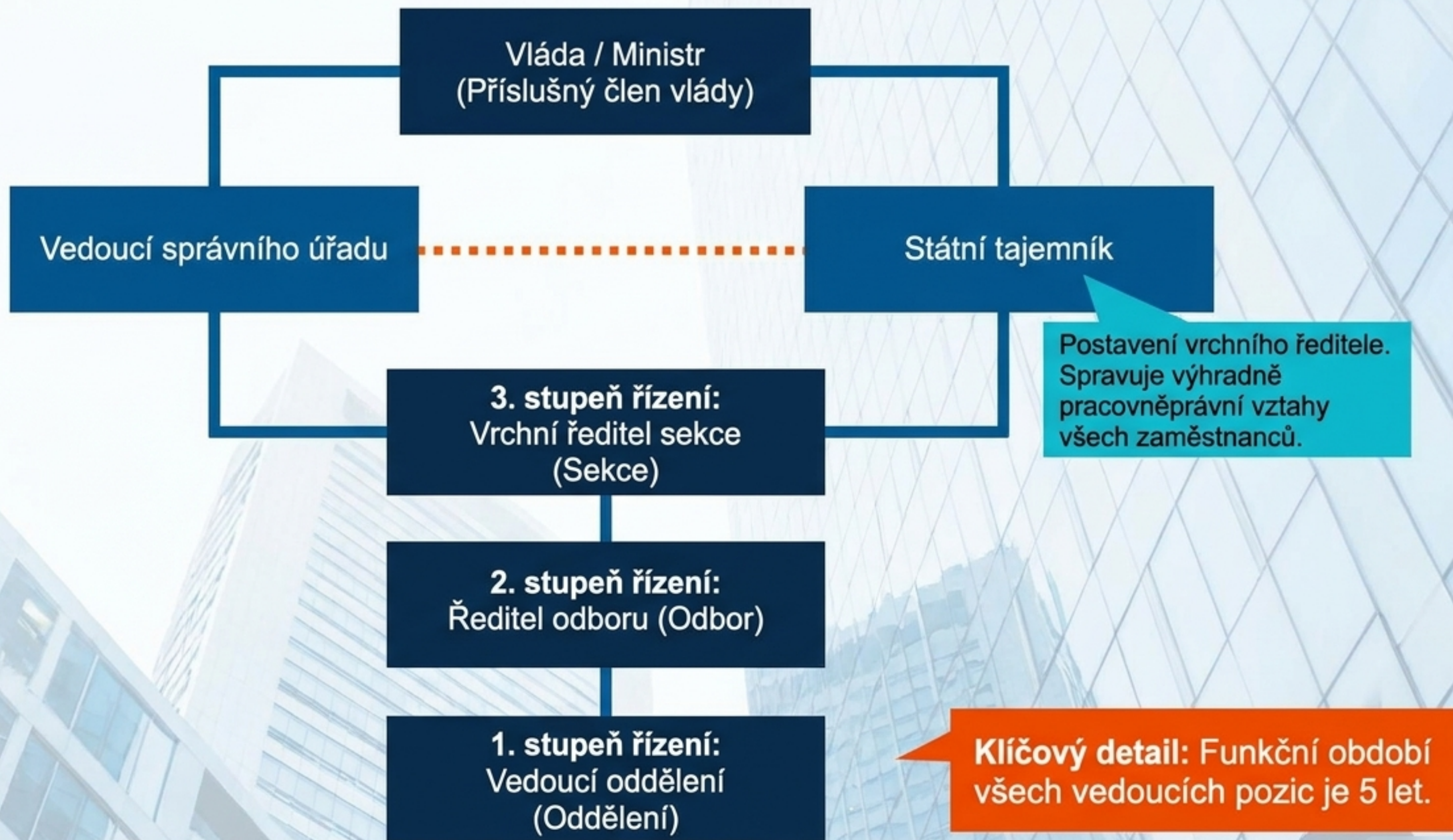
Zákon se vztahuje:
Úředníci vykonávající činnosti dle § 7: Tvorba legislativy, dotace, EU agendy, státní statistika, IT správa a audit.

Mimo zákon (Politické a poradní pozice):

Náměstek člena vlády, kabinet ministra, poradci, vedoucí Úřadu vlády.

Mimo zákon (Speciální a bezpečnostní složky):
Bezpečnostní sbory (Policie, Armáda ČR), NBÚ, NÚKIB, ÚOHS, ČSÚ (předsednictva).

Hierarchie a řízení: Pyramidový model

Makro úroveň: Kaskáda systemizace

Krok 1: Systemizace

Schvaluje Vláda + rozpočet.
Fixuje tvrdý limit na počet míst a objem financí.
Peníze nelze přesouvat na jiný účel.

Krok 2: Organizační struktura

Vydává Vedoucí úřadu / Státní tajemník.
Definuje vztahy podřízenosti, zařazení míst a konkrétní obory specializace (max 2-3 na pozici). Sledováno Úřadem vlády.

Krok 3: Organizační řád & Charakteristika místa

Definuje přesnou působnost oddělení a detailní popis požadovaných činností pro konkrétní stůl.

Vstup do služby: Předpoklady a Třídy

Základní předpoklady

- ✓ Občanství (ČR / EU / EHP)
- ✓ Věk 18+ a plná svéprávnost
- ✓ Bezúhonnost (Překážkou je i úmyslný TČ z nedbalosti proti pořádku)
- ✓ Zdravotní způsobilost
- ✓ Znalost češtiny

6.–8. třída:
SŠ s maturitou

9. třída:
SŠ s maturitou / VOŠ

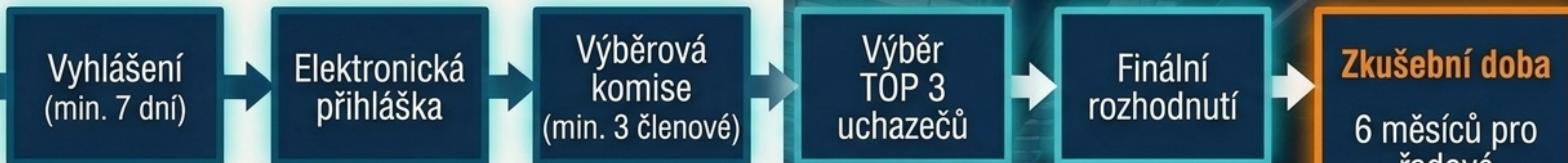
10. třída:
VOŠ / Bakalář

11.–12. třída:
Bakalář / Magistr

13.–16. třída:
Magistr
(Nejnáročnější
koncepční činnosti)

Proces obsazování míst: Výběrové řízení

Cesta A: Standardní VŘ

Cesta B: Zrychlený režim / Bez VŘ

Pouze pro:
Přesun uvnitř úřadu, návrat ze zahraničí/EU, nebo využití uchazeče z jiného (obdobného) VŘ starého max 6 měsíců.

Neexistuje
„služební slib“.

Úřednická zkouška: Milníky adaptace

Do 6 měsíců: Obecná část

- **Forma:** Písemný test.
- **Obsah:** Znalost organizace veřejné správy, práva EU, etiky a právních předpisů.

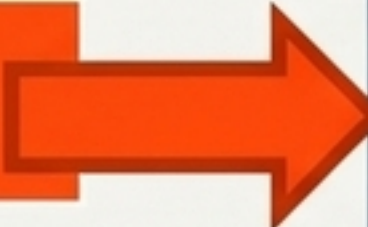
Do 12 měsíců: Zvláštní část

- **Forma:** Ústní zkouška před 3člennou komisí.
- **Obsah:** Odbornost v konkrétním oboru specializace.

Pravidla: Zaměstnavatel hradí první pokus a první opakování.
Zkoušku lze nahradit uznáním rovnocenné zkoušky (např. ze samosprávy).

Pracovní hodnocení: Výkon a důsledky

Výsledek hodnocení	Okamžité následky (Akce)
1. Vynikající výsledky	 Osobní příplatek: Přiznává se, zvyšuje, snižuje nebo odebírá striktně dle výsledku.
2. Velmi dobré výsledky	
3. Dobré výsledky	
4. Dostačující výsledky	 - První „Nevyhovující“: Povinnost opakovat hodnocení za pouhých 30 dnů. - Dvě „Nevyhovující“ po sobě: Automatický výpovědní důvod (§ 52 písm. f) Zákoníku práce) nebo odvolání manažera.
5. Nevyhovující výsledky	

System odměňování a Příplatky za vedení

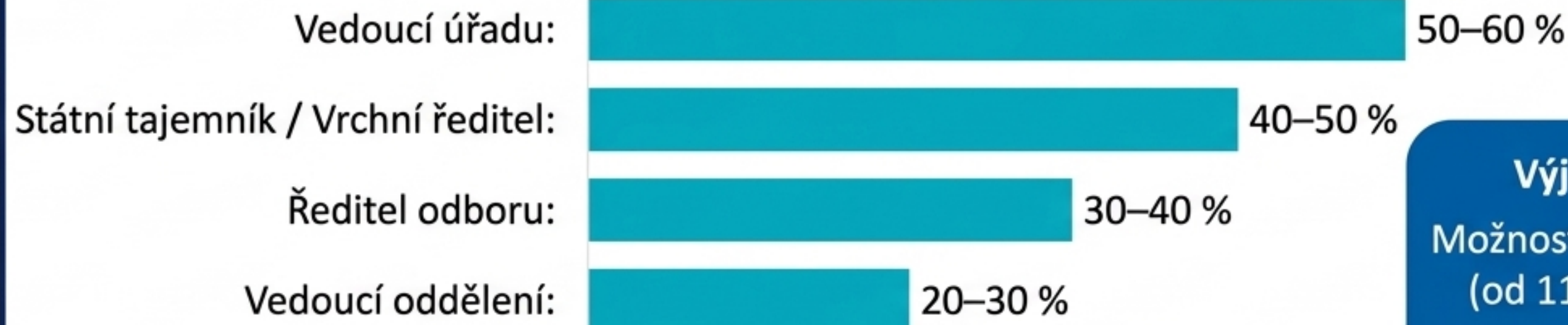
$$[\text{PLAT}] = [\text{Tarif}] + [\text{Vedení}] + [\text{Osobní}] + [\text{Zvláštní}]$$

Tarif: Dle 6.–16. třídy a započitatelné praxe.

Osobní: Vázán na hodnocení.

Zvláštní: Za neuropsychickou zátěž nebo riziko.

Příplatek za vedení (Ústřední správní úřad)

Výjimka pro Top Experty

Možnost přiznat až 2x platový tarif (od 11. třídy, vyžaduje souhlas ministra).

Depolitizace: Omezení, Povinnosti a Práva

Zákaz členství v politických stranách (Absolutní zákaz pro Vedoucí úřadů, Státní tajemníky a Vrchní ředitele).

Zákaz jakýchkoliv politických funkcí pro všechny manažery.

Jiná výdělečná činnost pouze s písemným souhlasem úřadu (výjimky: věda, pedagogika, umění).

Povinnosti: Oznámit trestní stíhání; povinnost písemně odepřít nezákonný pokyn.

Práva: Nárok na 5 dnů ročně na individuální vzdělávání hrazené státem.

Práva: Nárok na elektronický nástroj pro interní komunikaci.

Odvolání, Konec služby a Odstupné

Odvolání manažerů

Ztráta způsobilosti, 2x špatné hodnocení, nebo závažné porušení povinností.

U top pozic nutné závazné vyjádření nezávislé Poradní komise.

Bonus za loajalitu (Navýšení odstupného)

K základnímu odstupnému dle Zákoníku práce stát přidává:

Plná digitalizace a Informační systémy

Evidence organizačních struktur

Sledování struktury celého státu.

Centrální evidence míst

Transparentní portál všech výběrových řízení.

Portál úřednických zkoušek

Registrace a data uchovávaná na 50 let.

Úřad vlády ČR

Centrální koordinátor
personálního
a organizačního systému

Elektronický nástroj

Nová e-komunikace pro veškerou HR agendu. Právní jednání digitálně bez nutnosti papírového podpisu.

Přechodná ustanovení: K 1. listopadu 2026

Zákon č.
234/2014 Sb.

**Automatická
transformace**

Checkpointo

Dosavadní služební poměr se k 1. 11. 2026 automaticky mění na pracovní poměr. Obory služby se mění na Obory specializace.

**Ochrana
nabytých práv**

Checkpointo

Hotové úřednické zkoušky a probíhající VŘ plně platí. Dosavadní 5letá funkční období manažerů se nekrátí a běží dál.

**Pozor: Členství
ve stranách**

Checkpointo

Politici v top managementu (Vrchní ředitel a výš), kteří jsou k datu účinnosti ve straně, mají striktní lhůtu 30 dnů na ukončení členství.

**Nový
zákon**

Závěrečná syntéza: Architektura moderního státu

**MODERNÍ RÁMEC PRO STÁTNÍ SLUŽBU, KTERÝ ODMĚŇUJE
VÝKON, CHRÁNÍ ODBORNOST A ZEFEKTIVŇUJE ŘÍZENÍ.**

1. Profesionalizace & Flexibilita

Návrat k Zákoníku práce. Motivační hodnocení s reálnými dopady na plat a výjimky pro špičkové experty (až 2x tarif).

2. Striktní Depolitizace

Jasná bariéra mezi politickým kabinetem ministra a profesionálním úřednickým aparátem chráněným pětiletými mandáty a Poradní komisí.

3. Transparentnost & Data

Plně digitalizované HR agendy, centrální dohled Úřadu vlády a otevřená, měřitelná data o stavu státní správy.